

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตร กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 ปีการศึกษา2548 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 ปีการศึกษา2548 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะการพักอาศัย ลักษณะสถานศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัย และระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตร ที่แตกต่างกัน มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ในทุกคณะ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 412 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ซึ่งศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548 ของทุกคณะ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถูกสุ่มโดยวิธี Stratified Sampling จำนวน 412 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 3.00 ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ลักษณะสถานศึกษาเดิมเป็นแบบสหศึกษา ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา และนิสิตส่วนใหญ่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรในระดับสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

2. สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

(1) นิติตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548 โดยส่วนใหญ่สามารถปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ปานกลาง สำหรับการปรับตัวรายด้านนั้น นิติตชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่ปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ และด้านสังคม ได้ปานกลาง ส่วนด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายนั้น นิติตสามารถปรับตัวได้ดี

(2) ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิติตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ดังต่อไปนี้

- ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรด้านคุณภาพความผูกพันมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม ด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย และการปรับตัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

- ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรด้านการส่งเสริมความเป็นตัวของตนเองของบุตรมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม และการปรับตัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมายที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการปรับตัวด้านการเรียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์แก่บุตรมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม ด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย และการปรับตัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม ด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย และการปรับตัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

(3) นิติตเพศชายและนิติตเพศหญิงมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย ไม่แตกต่างกัน

(4) นิติตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ 3.00 มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย แตกต่างจากนิติตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิติตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ 3.00 มีความสามารถในการปรับตัวได้ดีกว่านิติตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับอื่น ๆ ส่วนการปรับตัวด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ พบว่านิติตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยการปรับตัวด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

(5) นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-ชีวภาพ วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนปรับตัวโดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและ มุ่งมั่นในเป้าหมาย ไม่แตกต่างกัน

(6) นิสิตที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาเดิมที่มีลักษณะต่างกัันมีการปรับตัวด้านส่วนบุคคล และอารมณ์ และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่านิสิตที่จบจากโรงเรียนสหศึกษาปรับตัวโดยรวมแตกต่างจากนิสิตที่จบจากโรงเรียนชายล้วนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยนิสิตที่จบจากโรงเรียน สหศึกษามีการปรับตัวโดยรวมดีที่สุด

(7) นิสิตที่อาศัยอยู่กับครอบครัวและนิสิตที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวโดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย ไม่แตกต่างกัน

(8) นิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรต่างกัน พบว่าการปรับตัวในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ ด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และมุ่งมั่นในเป้าหมาย และการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจจากการค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่ นิสิตคณะต่างๆเกินกว่าจำนวนที่คำนวณได้ เพื่อกรณีที่ต้องคัดแบบสอบถามการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ผู้ตอบไม่ตั้งใจตอบออกคือ ตอบข้อกระทงที่ 21 และ55 ไม่ตรงกัน หรือบิดเบือนกันเกิน 1ระดับ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้คัดแบบสอบถามออกทั้งสิ้นจำนวน 12 ฉบับก่อนนำแบบสอบถามตามจำนวนที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

จากการวิจัยสามารถเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้ครบตามจำนวนที่คำนวณได้คือ 412 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ถือว่ามีจำนวนสูงมากถึงแม้ว่า ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเก็บได้ร้อยละ 91.80 เนื่องจากผลการเรียนเทอมแรกของนิสิตคณะนิติศาสตร์ยังไม่ครบ แต่ถือว่าข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดมีจำนวนสูงจึงมีความน่าเชื่อถือได้

ผลการวิจัยพบว่าการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม

จากการศึกษา และแนวคิดต่าง ๆ มักเสนอว่า นิสิตชั้นปีที่1 อยู่ในระยะที่มีปัญหาการปรับตัวมากที่สุด แต่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นิสิตชั้นปีที่1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ปานกลาง ซึ่งตรงกับการศึกษาของ จุฬาลักษณ์ ร่มวิริยะพงษ์(12) ที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 ปรับตัวได้ในระดับปานกลาง และเปรมพร มั่นเสมอ (4) ที่พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ปานกลางค่อนข้างดี

ส่วนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านต่าง ๆ นั้น ผลการวิจัยพบว่า นิสิตปรับตัวได้ดีในด้านการผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมาย และปรับตัวได้ปานกลางในด้านการเรียน ด้านบุคคลและส่วนบุคคล และด้านสังคม ซึ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นปรับตัวได้ปานกลางอาจเนื่องมาจาก นิสิตมีความคาดหวังในแง่ดี รู้สึกภูมิใจในสถาบัน และมีความมุ่งมั่นในการศึกษา จึงมีการเตรียมพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ส่งผลให้สามารถจัดการกับปัญหาที่จะประสบได้(50) และจากการที่ นิสิตมีการปรับตัวดีในด้านการผูกพันกับสถานศึกษาและมุ่งมั่นในเป้าหมายนั้น แสดงว่า นิสิตมีความรู้สึกที่ดีต่อมหาวิทยาลัย ประกอบกับบรรยากาศการเรียน และสังคมในมหาวิทยาลัยเป็นที่น่าพึงพอใจของ นิสิต นิสิตจึงมีความมุ่งมั่นในการเรียนเพื่อที่จะสำเร็จการศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ที่ตนภูมิใจ ซึ่งความรู้สึกผูกพันกับสถานศึกษานี้ยังส่งผลต่อการปรับตัวด้านอื่นอีกด้วย ทั้งด้านการเรียน ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ และด้านสังคม เช่นเดียวกับที่ Chartrand(51) พบว่าความผูกพันกับสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าหรือเท่ากับ 3.00 สามารถปรับตัวในมหาวิทยาลัยทั้งรายด้าน และโดยรวมดีกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอื่น ซึ่งตรงกับการศึกษาที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย คือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีก็จะมีปรับตัวดีตามไปด้วย(12) และพบว่า นิสิตที่จบมาจากโรงเรียนสหศึกษาสามารถปรับตัวในมหาวิทยาลัยทั้งรายด้าน และโดยรวมดีกว่า นิสิตที่จบมาจากโรงเรียนชายล้วน หรือหญิงล้วน อาจเนื่องมาจากการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนั้น นิสิตต้องพบเจอกับบุคคลทุกเพศ ต้องทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ทำให้ นิสิตที่มาจากโรงเรียนชาย

ล้วนและหญิงล้วนอาจยังไม่คุ้นเคย กับสภาพที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศจึงส่งผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยก็เป็นไปได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างปรับตัวในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน กับนิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยที่ว่าปัจจัยภายนอก คือความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรเป็นตัวกำหนดความสามารถในการปรับตัว(20) และความผูกพันนี้ยังสามารถปกป้องบุคคลจาก สิ่งแวดล้อมหรือ ปัจจัยที่ไม่พึงพอใจในการใช้ชีวิตได้(52) ดังเช่นการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนั่นเอง

การปรับตัวด้านการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปรับตัวด้านการเรียนได้ปานกลาง และคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนนี้มีคะแนนน้อยกว่าการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านอื่นๆ ซึ่งตรงกับการศึกษาหลายงานที่พบว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่1 และวัยรุ่นตอนปลายมักประสบปัญหาทางการเรียนมากที่สุด(7, 8, 32, 53, 54)

ผลการวิจัยยังพบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ3.00 ปรับตัวในมหาวิทยาลัยรายด้าน และโดยรวมดีกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอื่น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุภาพรรณ โคตรจรัส (7) ที่พบว่าการปรับตัวด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การที่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ดีนั้น อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะเห็นว่าตนเองมีคุณค่า และจะพัฒนาไปสู่การปรับตัวที่ดี ดังที่พบจากงานวิจัยของ Hickman, Bartholomae และ Mckenny(55) และพบว่านิสิตที่มีความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรอยู่ในระดับสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจะมีการปรับตัวทางการเรียนแตกต่างกันกับนิสิตที่มีความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นแสดงว่าความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรเกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบิดามารดา ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดานั้นจะมีแรงจูงใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี และสามารถปรับตัวทางการเรียนได้ตามไปด้วย ดังการศึกษาของ สุพัชรีย์ หนูใหญ่(56) ที่พบว่าปัจจัยด้านความผูกพัน รักใคร่ และสามัคคีในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา คือถ้ามีความผูกพันในครอบครัวที่ดีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ดีขึ้นไปด้วย

การปรับตัวด้านส่วนบุคคลและอารมณ์

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปรับตัวด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ได้ปานกลาง คือนิสิตสามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ค่อยมีเรื่องกังวลใจ สามารถควบคุมอารมณ์ และจัดการกับปัญหาได้ปานกลาง

จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่จบจาก โรงเรียนสหศึกษาสามารถปรับตัวได้ดีกว่า นิสิตที่จบมาจาก โรงเรียนลักษณะอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นิสิตคุ้นเคยกับบุคคลหลายประเภททำให้ไม่รู้สึกกังวลใจนัก ในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยส่งผลให้เมื่อพบเจอกับประสบการณ์แปลกใหม่หรือปัญหาต่างๆ ก็จะสามารถจัดการกับปัญหานั้นได้ และผลการวิจัยยังพบว่า นิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวด้านส่วนบุคคลและอารมณ์แตกต่างกันกับ นิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น แสดงว่าความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรเกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ ดังการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า ผู้ที่มีความผูกพันกับบิดามารดานั้น จะได้รับการส่งเสริมวิธีการจัดการ เพื่อลดความวิตกกังวลของตน (57) อีกทั้งผู้ที่มีความผูกพันที่ดีกับบิดามารดา เมื่อมีปัญหา หรือ ความกังวลใจสามารถพูดคุยปรึกษาขอคำแนะนำจากบิดามารดาได้ ส่งผลให้สามารถจัดการกับปัญหาได้ดีกว่า (20) และผู้ที่มีความผูกพันที่มั่นคงปลอดภัยนั้นจะสามารถจัดการกับความวิตกกังวล ความโศกเศร้า และความโกรธ เมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ตึงเครียด (58)

การปรับตัวด้านสังคม

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปรับตัวด้านสังคมได้ปานกลาง คือนิสิตมีทักษะทางสังคมเพียงพอ ปรับตัวกับกิจกรรมในมหาวิทยาลัย และมีสัมพันธภาพกับสังคม กับกลุ่มเพื่อน ได้ปานกลาง

จากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ 3.00 สามารถปรับตัวด้านสังคมดีกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอื่น อาจเนื่องมาจาก นิสิตเมื่อมีผลการเรียนดีตามที่คาดหวังจะไม่รู้สึกกังวลใจว่าจะเรียนไม่สำเร็จในสถาบันที่ตนตั้งเป้าหมายไว้ ทำให้สามารถแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น โดยไม่ทำให้รู้สึกกังวลใจมากนัก ซึ่ง การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยนี้ส่งผลให้นิสิตมีสัมพันธภาพที่ดียิ่งขึ้นกับเพื่อน สามารถปรับตัวกับสังคมในมหาวิทยาลัยได้ดียิ่งขึ้น และผลการวิจัยยังพบว่า นิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวทางสังคมดีกว่า นิสิตที่มี

ระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือผู้ที่มีความผูกพันกับบิดามารดา หรือผู้ใกล้ชิดที่ดูแลเลี้ยงดู จะมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในความสัมพันธ์ที่มีให้แก่กันและกันและความรู้สึกนี้จะพัฒนาไปเป็นความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมภายนอกอีกด้วย(43,45) กล่าวคือ บุคคลจะมีความไวใจในการสร้างความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น และกล้าที่จะเผชิญกับสิ่งแวดล้อม หรือเหตุการณ์ใหม่ๆที่ต้องประสบนั่นเอง

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และมุ่งมั่นในเป้าหมาย

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปรับตัวได้ดีในด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และมุ่งมั่นในเป้าหมาย

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าหรือเท่ากับ3.00 สามารถปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และมุ่งมั่นในเป้าหมายได้ดีกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอื่น แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้เป็นสิ่งที่ใช้วัดความสำเร็จประการหนึ่ง นิสิตที่ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงเกิดความรู้สึกดีกับตนเอง และสถานศึกษา ก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น และมีความมุ่งมั่นที่จะสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนี้ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีระดับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวด้านความผูกพันในสถานศึกษา และมุ่งมั่นในเป้าหมายสูงกว่า นิสิตที่มีความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า นิสิตนั้นเมื่อมีความผูกพันที่ดีกับบิดามารดาจะมีความมุ่งมั่น และมีความสามารถที่จะสร้างความผูกพันกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆที่ต้องประสบได้ ดังเช่นสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้นปีที่1 ที่ศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกันนั้นมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม การปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนบุคคลและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความผูกพันในสถานศึกษา และมุ่งมั่นในเป้าหมาย ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากว่า การเรียนในชั้นปีที่1นั้น นิสิตทุกสาขาวิชาต้องเรียนวิชาพื้นฐานที่เหมือนกัน หรืออาจต้องเรียนร่วมกัน ทำให้นิสิตในสาขาวิชาต่าง ๆ มีประสบการณ์เหมือนกันในการเผชิญกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ในมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน ทำให้ทุกคนมีการปรับตัวทุกๆด้านคล้ายคลึงกัน หรืออาจเป็นเพราะนิสิตมีความพร้อมในการเตรียมตัวใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันกับเพื่อนทั้งในคณะและในมหาวิทยาลัยทำให้นิสิตแต่ละสาขาวิชามีความสามารถในการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตมีลักษณะที่พหุศาสตร์แตกต่างกันคืออาศัยอยู่กับครอบครัวและ ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทั้งรายด้าน และโดยรวมไม่แตกต่างกันนี้อาจ

เนื่องจากนิสิตที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวอาจพักอยู่หอพักทำให้มีความเป็นอิสระและมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยได้มากกว่านิสิตที่พักอาศัยกับครอบครัวของตนทำให้มีสังคมในมหาวิทยาลัย และผูกพันกับมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ดี และนิสิตที่พักอาศัยอยู่กับครอบครัวนั้นเมื่อเกิดปัญหาจะสามารถพูดคุยปรึกษา ขอความช่วยเหลือจากครอบครัวได้ทันทีซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้วยเช่นกัน ด้วยปัจจัยที่กล่าวมานี้ทำให้นิสิตทั้งที่มีลักษณะการพักอาศัยที่แตกต่างกันมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตร กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

จากผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ทั้งการปรับตัวรายด้าน และโดยรวม นั่นคือ อาจทำนายได้ว่านิสิตที่มีความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรในแต่ละด้านสูงก็จะมี การปรับตัวในมหาวิทยาลัยในแต่ละด้านสูงด้วยเช่นกัน หรืออาจทำนายได้ว่านิสิตที่มีความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรในแต่ละด้านต่ำ ก็จะมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในแต่ละด้านต่ำตามไปด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตร กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ความผูกพันที่บิดามารดา หรือผู้ดูแลใกล้ชิดมีต่อบุตรนั้นส่งผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่1(20,21,59) เนื่องจากความผูกพันที่มั่นคงของบิดามารดาที่มีต่อบุตรมีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นที่มีต่อบุคคลอื่น ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาช่วยในการพัฒนา และสนับสนุนการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลและสังคมในมหาวิทยาลัย(60) อีกทั้งความผูกพันที่มั่นคงปลอดภัยของบิดามารดาต่อบุตรยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพ สังคม และความสำเร็จทางการศึกษาของนิสิตในมหาวิทยาลัย(20,61) ตรงกันข้ามผู้ที่ได้รับความผูกพันที่ไม่มั่นคงปลอดภัยจากบิดามารดา หรือผู้ดูแลใกล้ชิด กล่าวคือ ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่คงเส้นคงวา และไม่ได้รับการตอบสนองทั้งทางร่างกายและอารมณ์ที่เหมาะสม จะนำไปสู่ความวิตกกังวล หรือการหลีกเลี่ยงที่จะต้องเผชิญ และใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ และจากผลการวิจัยที่พบว่า ความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรด้านการส่งเสริมการเป็นตัวของตัวเองของบุตร และด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์แก่บุตร มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางด้านสังคมมากกว่าการปรับตัวด้านอื่น ซึ่งผลนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อวัยรุ่นได้รับการสนับสนุน ได้รับการยอมรับในความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าคุณเองมีคุณค่าเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเมื่อพบเจอกับปัญหา หรือเมื่อมีความทุกข์ใจ เช่น การที่บิดามารดา ยอมรับ และอนุญาตให้บุตรตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง โดยที่บิดามารดาคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในช่วงเวลาที่บุตรต้องการ โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวมากเกินไป หรือเข้าไปตัดสินใจแทน

ซึ่งการกระทำเช่นนี้ของบิดามารดา ส่งผลให้วัยรุ่นมีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจและรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการกระทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีความมั่นใจเมื่อต้องเข้าสู่สังคมและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เช่นเดียวกับการศึกษาที่ว่าบิดามารดาที่ให้อิสระแก่บุตรในการตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ และคอยให้กำลังใจแก่บุตร ส่งผลให้บุตรมีพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถเข้าสู่สังคมได้อย่างดี (62)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรนั้นมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และพบว่าปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะสถานศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัย และความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตร เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 นิสิตส่วนมากสามารถปรับตัวได้ปานกลาง เพื่อเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือให้นิสิต และวัยรุ่นสามารถปรับตัวในมหาวิทยาลัยหรือสังคมทั่วไปได้อย่างเหมาะสมนั้น มีแนวทางการส่งเสริมดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัย

1. ฝ่ายกิจการนิสิตของมหาวิทยาลัย และของคณะต่างๆ ควรจัดการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวัยรุ่นในช่วงเวลาแห่งการปรับตัวเข้าสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ๆ และแนะนำแนวทางในการดูแลบุตร ก่อนที่นิสิตจะเข้าเรียนในปีการศึกษาใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการเข้าใจและส่งเสริมบุตรให้สามารถปรับตัวและพัฒนาตนได้อย่างเต็มศักยภาพ
2. มหาวิทยาลัยควรจัดการให้การปรึกษา และส่งเสริมสุขภาพจิตให้แก่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นิสิตที่จบมาจากสถานศึกษาที่ไม่ใช่สหศึกษา และนิสิตที่มีความผูกพัน หรือสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีนักกับบิดามารดา หรือผู้ดูแลใกล้ชิด เพื่อให้ นิสิตลดความตึงเครียด และสามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้ต่อไปอย่างราบรื่น
3. คณะต่างๆควรจัดให้มีการประเมินสุขภาพจิตของนิสิตเป็นระยะๆ โดยเฉพาะในช่วงชั้นปีที่ 1 และอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสนใจนิสิตที่มีความเสี่ยงในการปรับตัวด้วยการเอาใจใส่ดูแล สร้างความสนิทสนมเป็นกันเองกับนิสิต เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนิสิต เพื่อ นิสิตสามารถไว้วางใจ และกล้าที่จะขอคำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานทางด้านสุขภาพจิต

1. ควรนำเสนอข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และการสร้างความผูกพันของ บิดามารดาต่อบุตร แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ เช่น การส่งเสริมความเป็นตัวของตัวเองแก่บุตร การตอบสนองทางด้านอารมณ์ที่ เหมาะสม การมีเวลาให้แก่บุตร และให้ความช่วยเหลือเมื่อบุตรต้องการ เป็นต้น

2. ควรจัดโครงการเพื่อพัฒนา และประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเลี้ยงดูบุตร รวมถึงทักษะการให้การสนับสนุน และการให้การปรึกษาแก่บุตร สำหรับบิดามารดา และ ผู้ปกครอง ซึ่งโครงการนี้ควรจัดสำหรับบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยทารกจนถึงวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับบิดามารดา และผู้ปกครอง

1. บิดามารดา หรือผู้ปกครองควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุตร ทำให้บุตรรู้สึกอบอุ่นใจ สามารถไว้วางใจให้เป็นผู้คอยให้คำแนะนำปรึกษา และช่วยเหลือปัญหาต่างๆ ได้ รวมถึงควรสนใจ คิดตามดูแลบุตรอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาจะได้ทำการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

2. บิดามารดาควรตระหนักถึงการดำเนินความสัมพันธ์และความผูกพันกับบุตรวัยรุ่น ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์และความผูกพันกับบุตรในวัยเยาว์จะผ่านพ้นไปแล้ว แต่ความผูกพันกับบุตรวัยรุ่นก็ ยังมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เนื่องจากคุณภาพของความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรนั้น ส่งผลต่อการปรับตัวของวัยรุ่น

3. การปรับตัวของวัยรุ่นนั้นได้รับปัจจัยจากภายนอกครอบครัวยุ่ด้วยเช่นกัน แต่ความผูกพัน ของบิดามารดานั้นก็มีความสำคัญ ดังนั้นบิดามารดาจึงควรดำเนินความสัมพันธ์ที่มีความเหมาะสม ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตร และการปรับตัวใน บุคคลกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้ที่มีปัญหาการปรับตัว ผู้ที่มีปัญหาด้านการเรียน หรือผู้ที่มีปัญหาพฤติกรรม หรือปัญหาสุขภาพจิต เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเสี่ยงนั้นๆ อันจะเป็น แนวทางในการช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาต่อไป

2. ควรมีการพัฒนาแบบสอบถาม แบบสังเกต และ/หรือ แบบสัมภาษณ์ที่เป็นเครื่องมือวัด ความผูกพันสำหรับวัยรุ่น เพื่อทำความเข้าใจถึงความผูกพันที่วัยรุ่นมีต่อบิดามารดา และที่บิดามารดา มีต่อวัยรุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความผูกพัน สัมพันธภาพให้เกิดขึ้น และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาสนับสนุนให้วัยรุ่นมีพัฒนาการทางด้านต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์

3. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้น จึงควรศึกษากับวัยรุ่นกลุ่มอื่นด้วย เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันของบิดามารดาต่อบุตรกับการปรับตัว และหาแนวทางสนับสนุนให้วัยรุ่นมีความผูกพัน สัมพันธภาพที่ดีกับบิดามารดา ครอบครัว อันจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง และปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถก้าวอย่างสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะตัวแปรส่วนบุคคล เช่น เพศ กลุ่มสาขาวิชา ลักษณะการพักอาศัย ลักษณะสถานศึกษาเดิมก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ดังนั้นควรศึกษาตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิต เช่น ประวัติครอบครัว การใช้ยาหรือสารเสพติด การคิดเกม และสุขภาพจิตของนิสิตด้วย